

Jak srůstat se záludnostmi i krásou, mezi nimiž žijeme a pracujeme?

Zasvěcený článek ke 35. výročí Chráněné oblasti a biosférické rezervace Třeboňsko z pera Miroslava Hátleho, který vychází v tomto čísle, obsahuje všechny podstatné skutečnosti o tomto pozoruhodném velkoplošném chráněném území. Bylo by nošením dříví do lesa snažit se k tomu něco dodat. Proto se odvažuji sdílet se čtenáři subjektivní zkušenosti ze svého postupně vzrůstajícího obdivu k přírodě a krajině Třeboňska.

Má první zkušenost z Třeboňska byla z r. 1937, kdy mně byly 4 roky: část letních prázdnin jsem prožil v Chlumu u Třeboně. Již v té době

mi utkvěly v paměti „koupací“ rybníky Hejtmán a Staňkovský a jejich čistá voda, a také daňci v zámeckém parku. Pak až v létě r. 1948 jsem zajel z Hluboké na den do Třeboně a okolí. Zaujaly mě hlavně – svou dvouloďní gotikou – třeboňský kostel a klášter, a svojí rozlehlostí rybník Rožmberk. Ale krajinářsky v mých očích nad ním zvítězil hlubocký rybník Bezdrev se Šumavou v pozadí.

V létě r. 1953 jsem poprvé pracovně dvakrát navštívil Třeboňsko. Tehdy byly mojí odbornou láskou rašeliníky, pokusný materiál mé diplomky. Hledal jsem – nejprve marně – kolem Horusického rybníka jejich plodné stélky, potřebné k vypěstování druhově čistých kultur z výtrusů. Až druhá návštěva měla úspěch: plodné rašeliníky tvořily plovoucí koberec nad jámou po vytěžených borcích na rašeliníšti Ruda. Vstoupil jsem tam a brzy se začal rychle propadat. Zachránil mě přítel, který zůstal stát na pevném okraji jámy. Poznal jsem tak první ze záludností Třeboňska.

Můj první delší pobyt na Třeboňsku se udál v r. 1954 při mé měsíční studentské letní praxi v tehdejší Hydrobiologické laboratoři ČSAV. Místo praxe jsem si zvolil kvůli panu Vojtěchu Ježkovi, vynikajícímu znalci mechů a zejména rašeliníků, který mě učil je rozpoznávat. Též mě seznámil s věhlasným třeboňským mykologem MUDr. Kubičkou a hostujícím botanikem Prof. Hadačem. Před společnou exkurzí k rybníkům u Cepu mně vedoucí laboratoře, doc. Šrámek-Hušek, uložil něco dnes již nepřijatelného: přinést do terária živou užovku. Podařilo se mi to, ale za cenu trvalého pachového znehodnocení mých vzorků

rašeliníků a pytle na ně vystrašeným hadem! Pěšky i na kolech mě a další dva praktikanty protáhnul celou Třeboňskou pánví můj fakultní školitel Dr. S. Lhotský, třeboňský rodák. Poznal jsem, že i putování tehdy hodně promoklým rovinatým terénem Třeboňska dovede být fyzicky náročné – další to záludnost této krajiny. Ta tehdy souvisela i s povodní, kterou svojí mohutností a účinky předčila v uplynulých 100 letech asi jen povodeň v r. 2002. Kladný důsledek měl pro mě mokrý červenec r. 1954 však také: v kalužích nedaleko Oborských rybníků jsem našel a vyfotografoval listonohy. Fotografie jednoho z nich, již jsem poskytl tehdejší rozsáhlé výstavě o vodě, mi vynesla první skromný honorář v mém životě.

Snad i pro jeho záludnosti jsem si již tehdy Třeboňsko oblíbil. Kladnou záludností byl můj zvláštní pocit uvolnění myslí, jakmile jsem kdekoli překročil práh Třeboňska a potěšil se hladinou prvního většího rybníka. Ale trvalo ještě 19 let, než se třeboňské rybníky a další mokřady staly naplno mým osudem a zdrojem potěšení jak z výzkumné práce, tak z možnosti přispívat malým dílem svými zkušenostmi – a snad i publikacemi – k vypracování účinného způsobu ochrany mokřadů, mj. jako významných ekosystémů biosférické rezervace a CHKO Třeboňsko, a také jeho vybraných rybníků a rašeliníšť mezinárodně chráněných Ramsarskou úmluvou. Ale soudím, že i nyní, 60 let od své studentské praxe a po 35 letech bydlení zde, mohu na Třeboňsku nacházet místa nebo rostlinné a živočišné populace hodné zevrubného studia, leckdy i účinné ochrany, obdivu a lásky.

Jan Květ

Centrum výzkumu globální změny AV ČR

První číslo vyšlo v roce 1946

Ochrana přírody 4/2014 Ročník 69
Vychází 6x ročně

Cena 39 Kč

Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
2014 Všechna práva vyhrazena. Žádná část
tohoto časopisu nesmí být reprodukována
či šířena bez písemného souhlasu
vydavatele

ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
ve spolupráci se Správou jeskyní ČR,
Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
Šéfredaktor Mgr. Dalibor Zachoval
Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek ●
prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. ●
Ing. Karel Drbal ● Mgr. Svatava Havelková ●
Ing. Anna Hubáčková ● Ing. Michael Hošek ●
doc. RNDr. Jakub Hruška, CSc. ●
Mgr. Karel Chobot, Ph.D. ●
Mgr. Jiří Bašta ●
doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. ●
JUDr. Svatomír Mlčoch ●
Ing. Jan Moravec ● RNDr. Zdeněk Patzelt ●
RNDr. František Pelc (předseda) ●
Ing. Pavel Pešout ● RNDr. Jan Plesník, CSc. ●
RNDr. František Pojer ● Mgr. Karolína Šulová ●
RNDr. Alena Vopálková

Adresa redakce

Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 283 069 136, 283 069 111, fax 283 069 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR

Jméno vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, hala A3 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz
www.send.cz

Objednávky do zahraničí

vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 283 069 127
predplatne@nature.cz

Tisk Tiskárna Helbich, a.s.

Grafická úprava a sazba www.pixl-e.cz

Korektury Karel Klem, Jana Klimešová

Toto číslo vychází 26. 8. 2014

Podrobný seznam literatury a summary
k jednotlivým příspěvkům je na našich
webových stránkách, případně
na vyžádání v redakci.

